

Pregled dostopnosti objektov z ukrepi za izboljšanje dostopnosti

Dunajski kristali objekt S3 in S4

NAROČNIK D.S.U., družba za svetovanje
in upravljanje, d.o.o.
Dunajska cesta 160
1000 Ljubljana

IZDELOVALEC Taktil Pro d.o.o.
Einspielerjeva 6
1000 Ljubljana

AVTOR POROČILA

DATUM 31. januar 2026

Kazalo vsebine

00 DOSTOPNOST IN UPORABNOST GRAJENEGA OKOLJA	1
<i>00.1 Splošno</i>	<i>1</i>
<i>00.2 Standard projektiranja</i>	<i>2</i>
01 DOSTOP DO OBJEKTA	3
<i>01.1 Parkirna mesta</i>	<i>3</i>
<i>01.2 Vhodna točka</i>	<i>5</i>
<i>01.3 Evakuacija gibalno oviranih oseb</i>	<i>10</i>
02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE	11
<i>02.1 Klančine</i>	<i>9</i>
<i>02.2 Stopnice</i>	<i>14</i>
<i>02.3 Dvigalo</i>	<i>16</i>
03 NOTRANJI PROSTORI	18
<i>03.1 Informacijska točka</i>	<i>18</i>
<i>03.2 Usmerjevalni sistemi</i>	<i>20</i>
<i>03.3 Talno taktilni vodilni sistem</i>	<i>22</i>
<i>03.4 Sanitarni prostori</i>	<i>24</i>
<i>03.5 Dodatni ukrepi</i>	<i>26</i>
04 POPIS UKREPOV	29

00 DOSTOPNOST IN UPORABNOST GRAJENEGA OKOLJA

00.1 Splošno

Osebe s funkcionalno oviranostjo se pogosto srečujejo s težavami pri dostopanju do objektov in storitev. Po **Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI)** mora biti dostopnost do blaga in storitev omogočena vsem ljudem, ne glede na njihovo oviranost. Skrajni zakonsko določeni rok za izvedbo prilagoditev je december 2025. Različne vrste oviranosti se v večji ali manjši meri lahko odražajo pri široki populaciji prebivalstva.

Gibalno ovirani niso le ljudje na invalidskem vozičku, so tudi vsi tisti, ki imajo pri gibanju težave, npr. težko hodijo in zato potrebujejo oprijemala na stopnišču (npr. starejši ljudje). Nekatere gibalne oviranosti so le začasne (družina z otroškim vozičkom, oseba z zlomljeno nogo ...), druge pa stalne.

Okvare vida se glede na stopnjo okvare delijo na slabovidnost in slepoto, za vsako od skupin pa so prilagoditve različne. Za slepe osebe, ki pri orientaciji uporabljajo belo palico, so pomembne talne taktilne oznake in reliefen tisk oz. napisi v brajici, za slabovidne pa ustrezni kontrasti, velikost črk na tablah, osvetlitev prostorov.

Okvare sluha se lahko odražajo v razponu od naglušnosti do popolne gluhosti. Osebam z delno okvaro sluha pri razumevanju pomagajo tehnični pripomočki, tako za naglušne kot za gluhe osebe pa so pomembne jasne informacijske in usmerjevalne table, saj jim glavno oviro predstavlja komunikacija.

Pregled stavb in priporočeni ukrepi za izboljšanje dostopnosti sledijo standardom:

- **SIST ISO 21542 - Gradnja stavb**
- **Dostopnost in uporabnost grajenega okolja**
- **SIST 1186 - Talni taktilni vodilni sistem za slepe in slabovidne**
- **Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP)**

Pri analizi dostopnosti in priporočilu ukrepov je upoštevana specifičnost spomeniško zaščenega objekta. Predlagani ukrepi so sorazmerni s potrebami za ureditev dostopnosti.

Objekt, ki je predmet obravnave, spada med objekte, ki so pod enakimi pogoji dostopni vsem, skladno s **Pravilnikom o univerzalni graditvi in rabi objektov (Uradni list RS, št. 41/18)**. Skladno z zahtevami predpisov o univerzalni gradnji in rabi objektov je treba omogočiti dostop za vse vrste funkcionalno oviranih oseb.

00.2 Standard projektiranja

1. Ustrezne dimenzije in funkcionalna zasnova vhodov, prehodov in poti v objektu, da ga lahko uporabljajo osebe na invalidskem vozičku s spremstvom. Vsem se omogoča neovirano in samostojno gibanje ter orientacijo po vseh površinah, ki so namenjene pešcem, posamezni grajeni elementi ne smejo predstavljati ovir in nevarnosti pri gibanju na površinah, ki so namenjene pešcem, vsem se omogoča dostop do objektov praviloma po isti poti, če to tehnično ni izvedljivo, pa po drugi najbližji izvedljivi poti.

2. Predvideti kompleksno taktilno vodenje, ki je sistem standardnih talnih taktilnih oznak, sestavljen iz vodilnih, opozorilnih in obvestilnih oznak, ki se uporablja za vodenje čez prostore z zahtevno orientacijo, z veliko gostoto ljudi ali prometa. Standardne taktilne oznake so taktilne oznake, kot jih določa standard SIST 1186:

- *talni taktilni vodilni sistem je sistem, ki izboljšuje varnost in omogoča gibanje osebam z okvarami vida ter ga sestavljajo taktilne oznake in robovi, dopolnjujejo pa drugi elementi (npr. zvočni moduli na semaforjih),*
- *vodilna taktilna oznaka je taktilna in vizualna oznaka, ki osebam z okvarami vida nakazuje smer gibanja, kjer je orientacija zahtevna.*

3. Predvideti ustrezne mehanske dvizžne naprave, s katerimi se trajno premaguje višinske razlike (npr. dvigala, navpične in stopniščne dvizžne ploščadi, stopniščna dvigala ali tekoče steze).

4. Dimenzije stopnic in obliko nastopnih ploskev oblikovati tako, da so ustrezne višine (največ 15 cm) in brez previsnih robov, ter ustrezne protizdrsnosti. Stopnice oziroma stopnišča morajo biti oblikovani tako, da je omogočena dobra vizualna zaznava roba, v sistemih kompleksnega taktilnega vodenja in pred vhodi v objekte pa morajo biti stopnišča opremljena tudi s talnimi taktilnimi oznakami

5. Pri projektiranju objektov, dostopnih vsem ljudem, se upošteva naslednje:

- *vsem se zagotavlja vstop v objekt na istem mestu ali blizu njega, oblikovan in opremljen tako, da ga lahko tudi osebe z okvarami vida enostavno najdejo in uporabljajo. Če pri objektih, ki se rekonstruirajo, vzdržujejo ali se jim spreminja namembnost, to ni mogoče zagotoviti, mora biti na primernem mestu ob vhodu v objekt nameščen video signal za vzpostavitev stika z uslužbencem oziroma zvočni signal z možnostjo branja informacij,*
- *vsem se zagotavlja samostojno gibanje in orientacijo, pri čemer grajeni in premični elementi ne smejo predstavljati ovire pri gibanju,*
- *stopnice oziroma stopnišča morajo biti oblikovani tako, da je omogočena dobra vizualna zaznava roba, v sistemih kompleksnega taktilnega vodenja pa morajo biti stopnišča opremljena tudi s talnimi taktilnimi oznakami,*
- *minimalna svetla širina vhodnih vrat objekta je 0,9 m, višina praga je največ 1,5 cm, prehod med opremo pa najmanj 0,8 m,*
- *vsem se zagotavlja uporaba naprav, ki omogočajo samostojno uporabo objekta,*
- *alarmne naprave morajo biti opremljene s svetlobnim in zvočnim signalom.*

6. Pri gradnji objektov, dostopnih vsem ljudem, ki se rekonstruirajo ali novo gradijo, je obvezna vgradnja mehanskih dvizžnih naprav, razen če bi bil poseg tehnično neizvedljiv ali bi predstavljal nesorazmerni strošek. V takšnem primeru je dovoljena uporaba stopniščnih vzpenjalcev ali podobnih naprav.

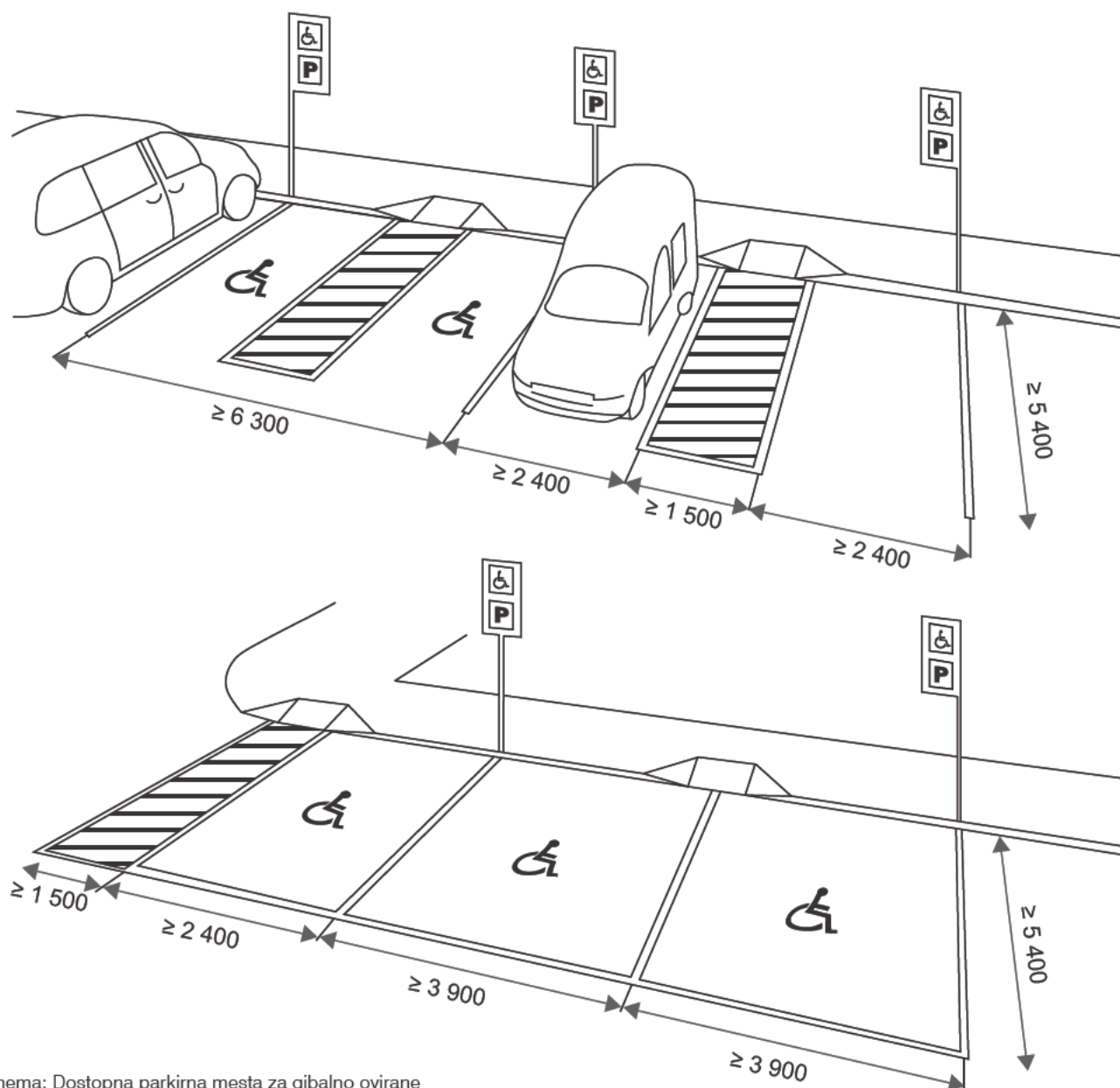
7. Prostor, namenjen poslovanju s strankami, morajo imeti najmanj en pult za delo s strankami oblikovan tako, da je zaščiten pred hrupom ter da omogoča dostop, uporabo in komunikacijo vsem. **Najmanj na enem pultu je treba vgraditi indukcijsko slušno zanko in zagotoviti tehnično nadomestilo.** V objektih z informacijskim pultom mora biti ta označen tako, da je dobro osvetljen in viden iz smeri vhoda. Če je oddaljen več kot 5 m od vhodnih vrat, mora do njega voditi talna taktilna oznaka.

V prostorih za stranke, kjer se informacije posredujejo preko ozvočenja, je treba zagotoviti posredovanje teh tudi prek indukcijske slušne zanke ter vidno, z možnostjo ponovnega branja. Informacijske table, orientacijske oznake in druge informacije morajo biti lahko razumljive in na takem mestu, ki je dostopno vsem.

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.1 Parkirna mesta

- Dostopna parkirna mesta morajo biti čim bližje glavnemu vhodu in jasno označena s talno ter navpično signalizacijo.
- Na vhodu v parkirišče mora biti tabla z usmeritvami in simbolom dostopnosti.
- Število mest je odvisno od velikosti parkirišča, npr. 1 za do 10 mest, 4 za do 50 itd.; več jih je priporočeno pri posebnih objektih (npr. bolnišnice).
- Dodatna mesta naj bodo na voljo za vozila z otroškimi vozički.
- Površina mora biti ravna in trdna, brez višinskih razlik nad 5 mm, z nagibom manj kot 1:50.
- Klančina do višje pešpoti naj bo široka najmanj 1.000 mm, z nedrsečo in označeno površino ter taktilnimi oznakami.
- Višina vhoda v notranja parkirišča mora biti vsaj 2.400 mm, z označeno višino na vhodu.
- Če ni dostopnih notranjih mest, mora biti to navedeno zunaj parkirišča.
- Parkirna mesta naj bodo čim bližje vhom in dvigalom; če niso na isti ravni, je potreben dostopen dvigalo ali rampa.
- Priporočene so brezkontaktne možnosti plačila; plačilni avtomati morajo biti dostopni in varni za vse uporabnike.

Shema: Dostopna parkirna mesta za gibalno ovirane

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.1 Parkirna mesta

Pod objektom se nahaja kletni garažni prostor v dveh etažah, vsaka etaža je razdeljena na medetaži. Javno dostopna parkirna mesta so v kleti KI na nižji medetaži, med njimi ni rezerviranih parkirnih mest namenjenih gibalno oviranim. Nižja medetaža nima neposrednega dostopa do izhoda iz garaže prilagojenega gibalno oviranim osebam.

V obeh kletnih etažah se na zgornji medetaži nahajajo parkirna mesta dostopna le osebam z dovolilnico, med njimi tudi rezervirana parkirna mesta namenjena gibalno oviranim osebam.

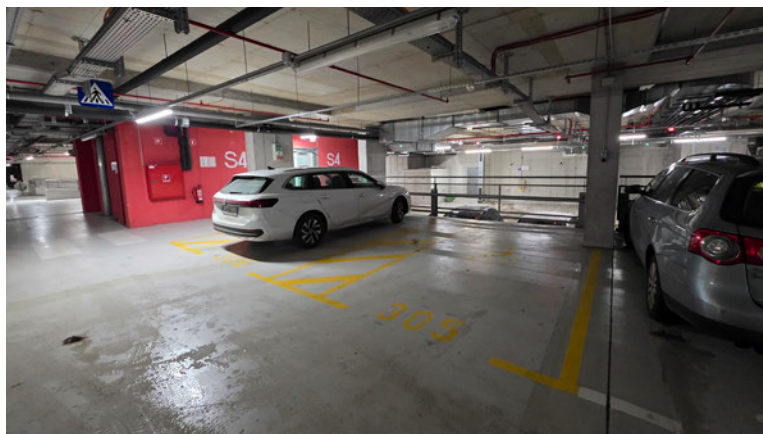
V garažni hiši ni jasnega usmerjevalnega sistema in označb za parkirna mesta za gibalno ovirane osebe.

Skupno število parkirnih mest	Potrebno število prilagojenih parkirnih mest
10	1
50	4
100	8
150	12
200	16 (+4 za vsake dodatnih 100 parkirnih mest)

V vsaki etaži je 50 PM na spodnji poletaži in 57 + 4 PM za gibalno ovirane na zgornji poletaži.

Glede na število parkirnih mest, naj se poveča število parkirnih mest za gibalno ovirane. Skladno s standardom je to 12 parkirnih mest.

Parkirno mesto ustreznih dimenzij je širine 240 cm, z odstavnim pasom širine 150 cm in dolžine 540 cm. V primeru, da sta parkirni mesti eno ob drugem, si lahko delita vmesni pas širine 150 cm. Parkirno mesto mora biti označeno z ustrežno vertikalno oznako na višini 210 cm.

Kletna etaža II in kletna etaža I imata zagotovljeni dvakrat po dve parkirni mesti v neposredni bližini obeh vhodov za pooblaščen osebe.

Parkirna mesta niso vertikalno označena, potrebno je dodati vertikalno označitev in zagotoviti talno označbo pravih dimenzij glede na standard.

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.2 Vhodna točka

- Glavni vhod, ki je brez ovir in je jasno prepoznaven oziroma dobro označen;
- Stranski vhod v primeru nedostopnega glavnega vhoda, ki je dobro označen;
- Dovolj velik prostor za manevriranje pred vhodom;
- Ravna in neдрseča površina pred vhodom;
- Označitev vhoda z informacijami (simboli) o fizični in komunikacijski dostopnosti notranjih prostorov;
- Dobra osvetlitev vhoda;
- Nadstrešek nad vhodom oziroma zamik vhoda v notranjost;
- Izravnana tla oziroma prag, ki je nižji od 20 mm;
- Predpražniki in obloge, izravnani z ravno tal;
- Dovolj velik vetrolov s preходом v osi ter minimalno širino 1800 mm in dolžino glede na tip vrat;
- Priporočena avtomatska drsna vrata s priporočeno svetlo širino vrat 900 mm in ne manj kot 850 mm;
- Vrata, ki so kontrastna s soslednjimi zidovi;
- Opozorilni kontrastni barvni trakovi na steklenih vratih morajo biti nameščeni malo pod višino oči;
- Kljuke morajo biti lahko oprijemljive, dosegljive in v kontrastu z vrati;
- Najmanjša mogoča sila za odpiranje vrat pri potisnih vratih.

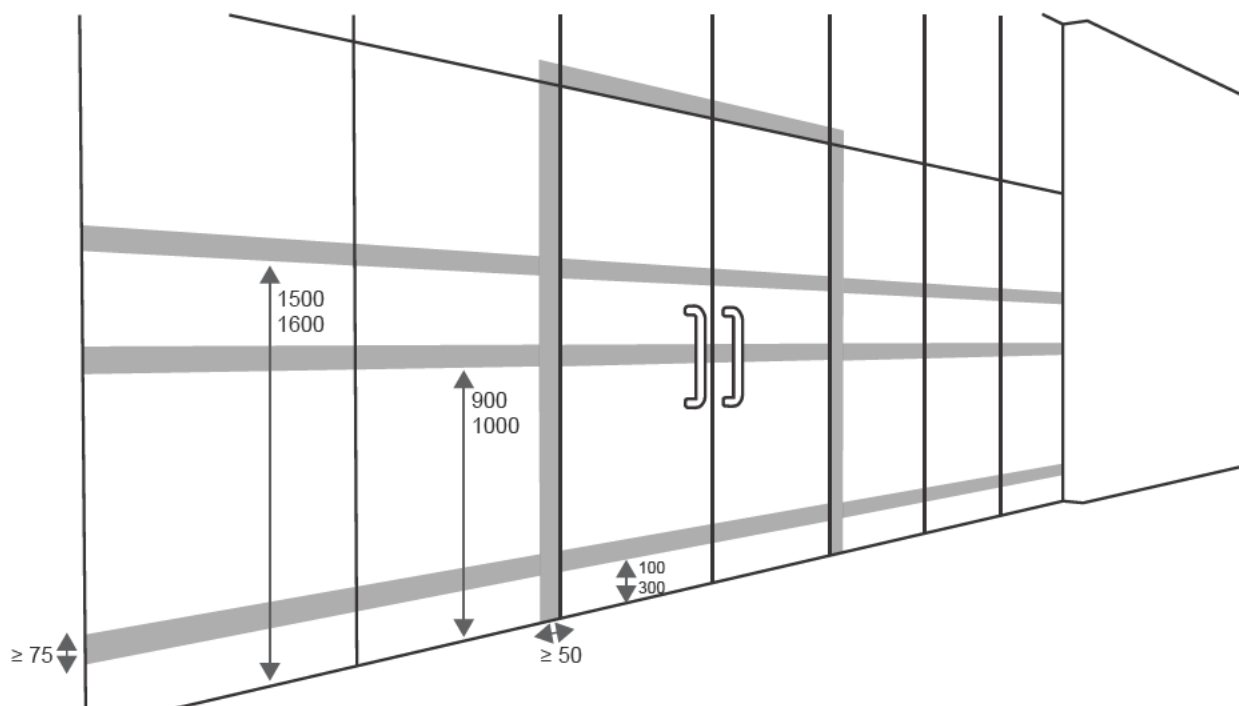
Accessible facility or entrance (ISO 7001-PI PF 006)

Sloped or ramped access (ISO 7001-PI PF 022)

International symbol for access for persons with hearing impairment (ISO 7001-PI PF 048)

Shema: Oznaka steklenih površin

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.2.1 Notranji vhodi iz garaže

Iz garaže vodijo štiri notranji vhodi v objekt in sicer dva v stolpič S3 in dva v stolpič S4. Vhodi so predvidoma dostopni samo pooblaščenim in zaposlenim osebam. Dostopnost je omogočena z dostopno kartico, čitalnik za kartico je nameščen previsoko glede na standard je maksimalna višina med 800 mm in 1100 mm oziroma 800 mm in 900 mm.

Na prehodu vseh vhodov so višinske razlike v tlaku, ki so višje od dovoljene glede na standard SIST ISO 21542, umesti naj se klančine.

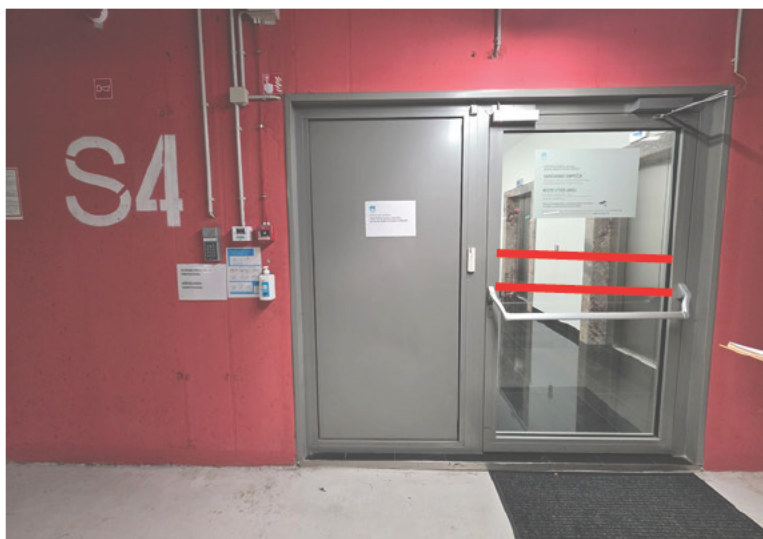
Steklena vrata niso ustrezno označena, s kontrastnimi trakovi. Vrata so opremljena s samozapiralom in so za uporabnike težka za odpiranje, zlasti za osebe z gibalnimi ovirami. **Zaradi zagotavljanja večje varnosti in boljše dostopnosti se predlaga vgradnja avtomatskih vrat.**

Skupna dolžina kontrastnega traku za označitev steklenih površin je 6 m (4x1,22m).

Vhod v stolpič S3

Višinska razlika v pragu v kleti I in kleti II znaša 4,5 cm predlaga se premostitev z gumi klančinama.

Vhod v stolpič S4

Višinska razlika v pragu v kleti I znaša 5,5 cm predlaga premostitev z gumi klančino.

Višinska razlika v pragu v kleti II znaša 4,5 cm predlaga premostitev z gumi klančino.

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.2.2 Zunanji dostop do vhodne točke

Dostop do vhodne točke nima urejenega zunanjega talnega vodenja. Vodenje z belo palico zaradi površin brez zaznavnih vodilnih robov ni mogoče. Poda naj se pobudo na upravnika za izdelavo TTVS.

Na objektu se nahajajo opozorilne table za odprta okna, ki niso ustrezno prilagojene osebam, ki za orientacijo v prostoru uporabljajo belo palico. Opozorilne table naj se prilagodi tako, da bodo segale do tal.

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.2.3 Glavna vhodna točka

Vhod v objekt se nahaja s strani Štukljeve ceste. Vhoda v objekt nista vidno in jasno označena, zato sta za uporabnike težko prepoznavna, zlasti za prve obiskovalce in osebe z oviranostmi. **Manjkajo ustrezne usmerjevalne table, oznake in drugi sistemi vodenja, ki bi uporabnike jasno in pravočasno usmerjali do aktivnega vhoda.**

Steklene površine in steklena vrata na vhodu v objekt niso ustrezno označene. Na vhodnem delu se nahaja polepitev steklenih površin v svetlo sivih in oranžnih odtenkih, ki ne zagotavlja zadostnega kontrasta glede na okolico, zato ni dobro zaznavna. Potrebna je dodatna označitev steklenih površin z nalepkami v ustreznem kontrastu in na primerni višini, skladno s smernicami dostopnosti.

Na vhodu v objekt prav tako ni nameščenih taktilnih talnih označb, ki bi označevale pot do vhoda oziroma sam vhod v objekt, kar otežuje orientacijo slepim in slabovidnim uporabnikom.

Skupna dolžina kontrastnega traku za označitev zunanjih steklenih površin znaša 16 m.

Nalepka v braillovi pisavi se namesti levo od vhoda v ležečem formatu. Vsebina nalepke se zaradi boljše preglednosti omeji na imena ministrstev, ki se nahajajo v objektu, ter na odpiralni čas stavbe. Dodatne informacije so na voljo na informacijski točki.

Nalepka za slušno zanko se namesti levo od vhoda.

Pred vhodna vrata se umesti talni opozorilni polji dimenzije 60 x 90 cm, pozicionirano v

Vhodni predpražnik služi kot talno opozorilno polje v predprostoru.

Skupna dolžina kontrastnega traku za polepitev vetrolova znaša 16 m.

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.2.4 Stranske vhodne točke

Na objektu se nahajajo še stranski vhodi in požarni vhodi, ki prav tako niso označni s kontrastnim trakom.

Skupna dolžina kontrastnega traku za označitev dvojnih zunanjih steklenih požarih vrat znaša 7 m.

Skupna dolžina kontrastnega traku za označitev dvojnih zunanjih steklenih vrat pri dvigalih znaša 15 m.

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.3 Evakuacija gibalno oviranih oseb in oseb z drugimi telesnimi ovirami

Zagotovi se strategija požarnega inženiringa, ki opredeli vse potrebno za varno požarno reševanje vseh uporabnikov stavbe z njihove lokacije od izbruha požara, med evakuacijo in na njihovi lokaciji po evakuaciji v skladu s sprejetimi načeli evakuacije ob požaru za vse.

V teh načelih so zajete zahteve za opremo v stavbi, ki naj podpira uspešno evakuacijo in ki naj vsem uporabnikom stavbe v največji mogoči meri omogoča samostojno evakuacijo. Vendar samostojna evakuacija ni mogoča za vse uporabnike stavbe, zlasti v starih stavbah. **Za uporabnike stavbe, ki pri evakuaciji potrebujejo pomoč, naj se zagotovijo strategija evakuacije z asistenco in morebitna potrebna območja za evakuacijo z asistenco.**

Area of rescue assistance (ISO 7010-E024)

Vsaj eno izmed stopnišč mora biti opremljeno z evakuacijsko opremo za gibalno ovirane osebe.

V vseh nadstropjih razen pritličju mora biti nameščena evakuacijska oprema; bodisi evakuacijski stol, evakuacijska blazina itd.

V vsakem nadstropju zraven stopnišča mora biti nalepljena tudi ustrezna nalepka na primerni višini. V podzemnih garažah naj bo nalepka nalepljena zraven vhodnih vrat v komunikacijsko jedro, gledano iz garaže.

V nadstropjih nad pritličjem je potrebna evakuacijska oprema za evakuacijo iz zgornjih nadstropij, to je lahko evakuacijski stol ali evakuacijska blazina.

Podzemna nadstropja morajo biti opremljena z motoriziranimi evakuacijskimi stoli v primeru, da evakuacija ni dostopna skozi dovoz v podzemno garažo.

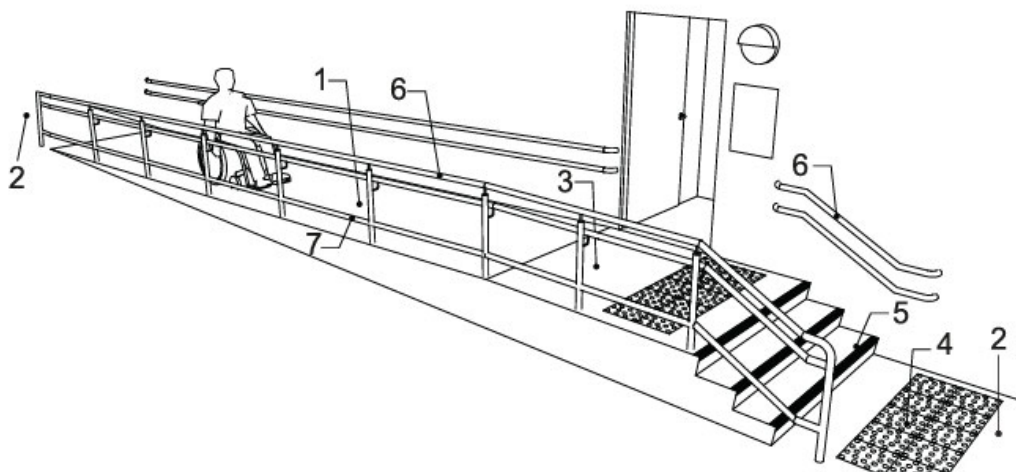
Opomba:

Evakuacijske blazine potrebujejo vsaj dve osebi za varno evakuacijo gibalno ovirane osebe, zato morata ti dve osebi biti vnaprej določeni ter fizično sposobni evakuirati gibalno ovirano ali poškodovano osebo težko do 150 kg. Evakuacijski stoli poenostavijo evakuacijski načrt za gibalno ovirane osebe, saj je za varno evakuacijo potrebna le ena oseba, ki ni nujno fizično močna, za upravljanje evakuacijskega stola. Zaposleni so po kratkem izobraževanju, kako uporabljati evakuacijske stole, sposobni sami evakuirati gibalno ovirano osebo, zato močno priporočamo vzpostavitev evakuacijskih stolov namesto evakuacijskih blazin v zgornjih nadstropjih

02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE

02.1 Klančine

- klančine zagotavljajo dostopno pot pri premagovanju višinskih razlik in so lahko alternativa dvžnim napravam,
- priporočen največji naklon klančin: pred vhodi v objekte in v notranjosti: do 5 % (1 : 20),
- klančina mora imeti: spodnji in zgornji horizontalni podest in vmesne podeste, kadar je klančina daljša, pri naklonu 5% (1:20) je največja dolžina brez vmesnega podesta 10 m,
- dolžina končnih in vmesnih podestov mora biti najmanj 1 500 mm, pri prilagoditvah obstoječih objektov najmanj 1 200 mm. Podest mora biti prost ovir, tudi odpiranja vrat ali pregrad,
- razporeditev podestov in dolžina posameznih odsekov morata zagotavljati, da naklon ostane enakomeren, kar povečuje varnost in uporabnost klančine,
- površina klančine mora biti neдрseča in primerna za uporabo invalidskih vozičkov,
- klančina mora imeti dvovišinsko oprijemalo, kadar je daljša od 800 mm mora biti obojestransko,
- oprijemala morajo imeti horizontalna podaljšanja na začetku in koncu klančine v dolžini vsaj 300 mm izven začetka in konca naklona,
- minimalna širina klančine med oprijemali mora biti 1000 mm pri novogradnjah, pri obstoječih stavbah 900 mm.

Shema: Dostopna rampa za gibalno ovirane

Shema: Oprijemala ob stopnicah

02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE

02.1 Klančina in izhodne stopnice v kleti in zunaj

Za ureditev spodnjih klančin in stopnic se poda pobudo na upravljalca objekta in zunanjih površin.

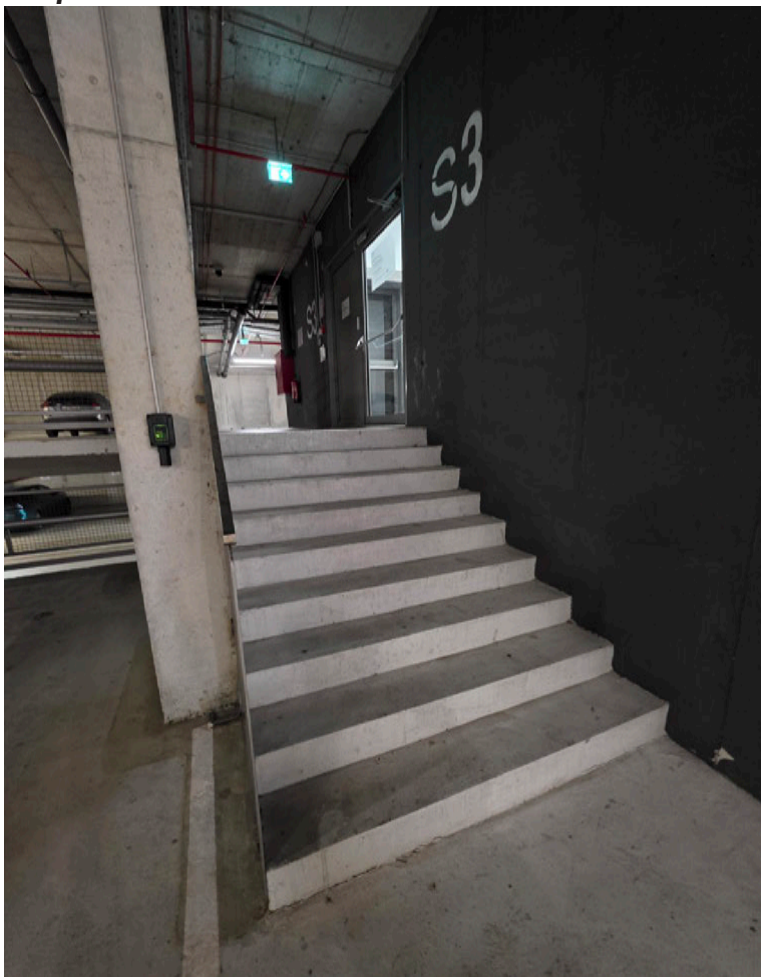
Klančina in izhodne stopnice v kleti

Na prehodu iz kletne garaže na ulico se nahaja klančina v naklonu 10% na spodnjem delu in 6% na zgornjem delu. Klančina mora biti opremljena z obojestranskim dvovišinskim oprijemalom dolžine 1,50 m, premera 32 - 45 mm.

Prvo in zadnjo stopnico stopniščne rame naj se označi s protizdrsnim kontrastnim trakom v skupni dolžini 3,1 m. Potrebno je dodati obojestransko ograjo ob stopnicah dolžine 2,3 m, premera 32 - 45 mm.

Stopnice v kleti

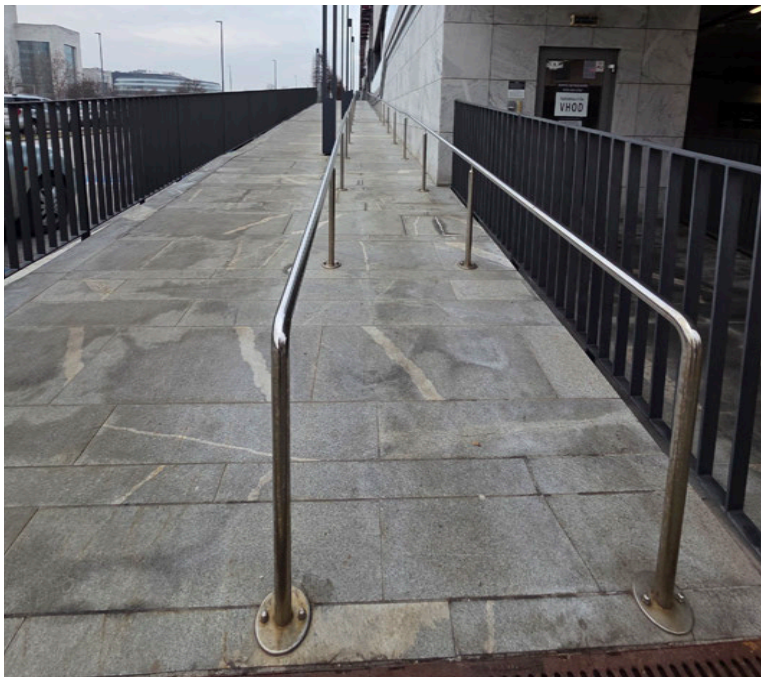

V kleti ob vhodu v S3 in S4 se na prehodu med poletazami nahajajo stopnice.

Prvo in zadnjo stopnico stopniščne rame naj se označi s protizdrsnim kontrastnim trakom v skupni dolžini 3,8 m. Potrebno je dodati obojestransko ograjo ob stopnicah dolžine 3,2 m, premera 32 - 45 mm.

02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE

Zunanja klančina

Pri klančinah, ki presegajo 5% naklon je predpisano oprijemalo na obeh straneh. Klančina mora biti opremljena z obojestranskim dvovišinskim oprijemalom dolžine 34,2 m, premera 32 - 45 mm.

Zunanje stopnice

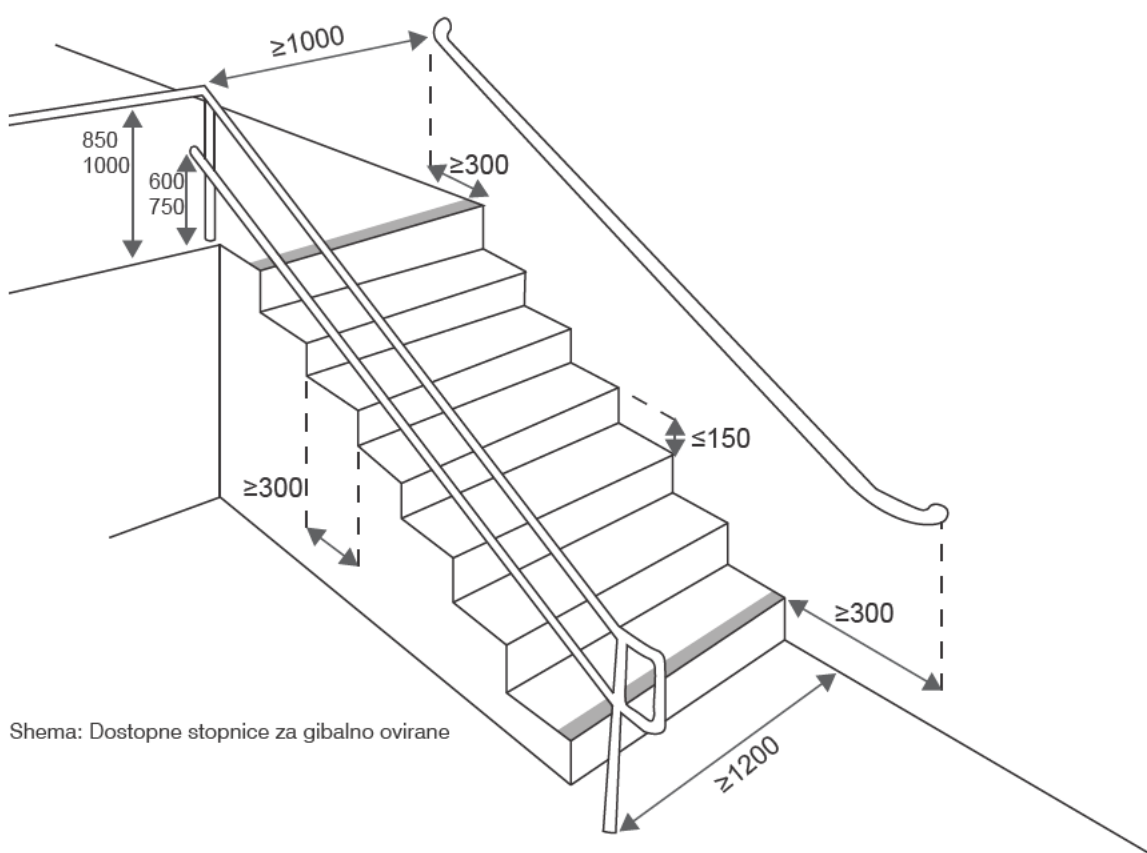

Na vhodno ploščad vodi več stopnišč, ki potrebujejo protizdrsno kontrastno označitev prve in zadnje stopnice.

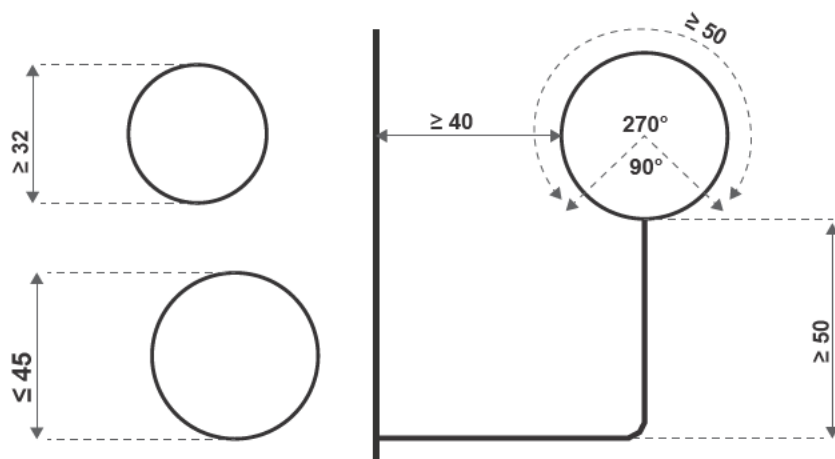
02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE

02.2 Stopnice

- Svetla višina stopnišča znaša najmanj 2100 mm, vse nižje točke se zavarujejo z ograjo ali kakšnim drugim elementom za zaščito pred trkom;
- Neprekinjena ograja;
- Držalo (na ograji ali na zidu) na obeh straneh stopnic na višini med 850 in 1000 mm;
- Držalo, ki sega 300 mm čez zgornjo in spodnjo stopnico;
- Dodatna sredinska stopniščna ograja, če je širina stopnic večja od 2700 mm;
- Stopnice s kontrastnimi oznakami na prvi in zadnji stopnici in kontrastno označenimi podesti;
- Stopnice na prostem, označene s talnimi taktilnimi oznakami pred prvo stopnico in za zadnjo stopnico oziroma podestom;
- Dobro osvetljeno stopnišče (vrh in vznožje stopnic najmanj 200 luksov, vmesni del 150 luksov).

Shema: Dostopne stopnice za gibalno ovirane

Shema: Opijemala ob stopnicah

02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE

02.2.3 Notranje stopnišče

V obeh delih objekta S3 in S4 se nahajajo stopnice, ki jih je potrebno opremiti v skladu s standardom. Potrebna je označitev prve in zadnje stopnice vsake stopniščne rame v nadstropjih od K2, K1, P, mezanini, 1 - 4. nadstropje, dodati obojestransko oprijemala, zvezna.

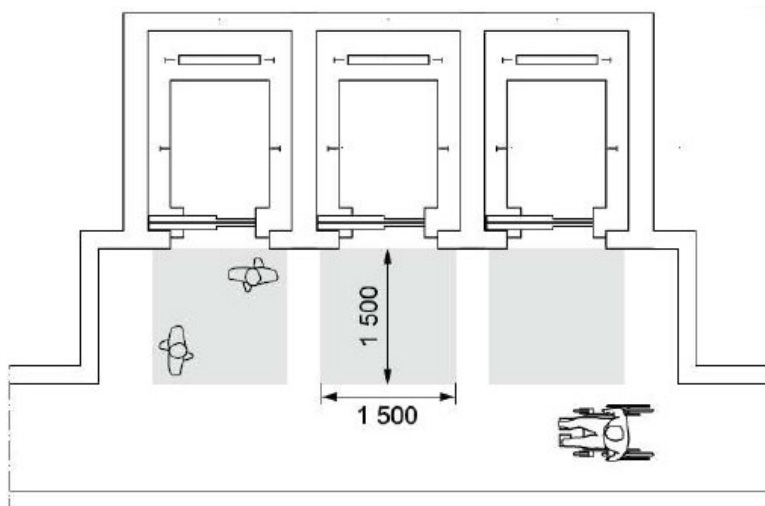
V obeh objektih na glavnih stopniščih je potrebna kontrastna protizdrsna označitev v skupni dolžini 98,8 m.

Oba stolpiča potrebujeta na stopnicah obojestransko oprijemala v naklonu v skupni dolžini 130 m, premera 32 - 45 mm.

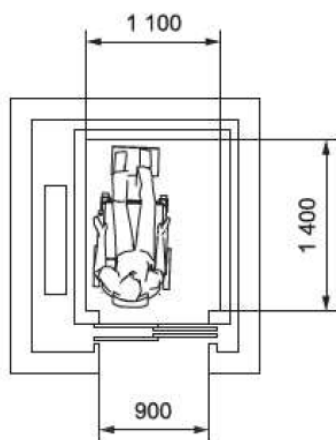
02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE

02.3 Dvigala

- Dvigalo mora biti opremljeno s tipno zaznavnimi kontrolami ter zvočnim sporočanjem;
- Minimalne dimenzije digala morajo omogočati dostopnost osebi na vozičku in njenemu spremljevalcu. Za obstoječe objekte so sprejemljive dimenzije 1000 x 1300 mm;
- Dimenzije dvigala naj se skladajo s standardom Dvigala za prevoz oseb in blaga ISO 8100-30;
- Dvigalo naj bo opremljeno z vsaj enim držalom, ki se nahaja na steni ob kontrolah, oprijemalo naj bo premera 30 - 35 mm, na višini med 800 - 950 mm;
- V dvigalih, kjer prostor ne omogoča obrata z vozičkom, naj bo nameščeno ogledalo, za pregled nad vzvratnim manevriranjem z vozičkom.

Shema: Mere, ki omogočajo dostop do dvigala.

Shema: Najmanjše mere dostopnega dvigala

02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE

02.3. Dvigala

Dvigala so namenjena javni uporabi, zato morajo biti ustrezno opremljena z elementi za zagotavljanje dostopnosti. V vsakem nadstropju je treba pred kontrolnimi tipkami za dvigalo namestiti opozorilna oznaka dimenzij 60 x 15 cm.

Dvigali sta umeščeni skupaj v vertikalnem jedru, zato je mogoče v vsakem nadstropju pred kontrolnimi tipkami obeh dvigal namestiti eno opozorilno oznako dimenzij 60 x 15 cm.

Priporoča se vzpostavitev INOX opozorilnih čepov, saj so estetsko bolj primerni za prostor. Skupno 10 opozorilnih polj.

Kabine dvigala so dimenzij 139 cm x 159 cm in opremljena z ogledalom, kar ustreza standardu. Ob prenovi dvigala naj se upošteva, da mora biti oprijemalo zvezno in se nahajati ob kontrolnih tipkah dvigala.

Dvigala je potrebno kalibrirati, v določenih nadstropjih je razlika med višinsko koto tlaka v nadstropju in tlaka v dvigalu večja od dopustne.

03 NOTRANJJI PROSTORI

03.1 Informacijska točka

- Informacijski pult je postavljen v neposredni bližini glavnega vhoda;
- Informacijski pult je prepoznaven oziroma jasno označen;
- Dostop do informacijskega pulta je brez nivojskih razlik;
- Talna taktilna in kontrastno označena pot od glavnega vhoda do informacijskega pulta;
- Ustrezna prostorska postavitev informacijskega pulta (ne sme biti postavljen pred oknom ali večjo stekleno površino, saj moti branje z ustnic);
- Dovolj velik prostor za manevriranje pred in za informacijskim pultom
- (minimalno 1500 mm x 1500 mm; priporočeno 1800 mm x 1800 mm);
- Ustrezna višina pulta je med 740 in 800 mm oziroma vsaj 1/3 pulta na tej višini;
- Pult, opremljen z indukcijsko zanko, in ustrezna označitev pulta z mednarodnim simbolom;
- Nebleščeča steklena pregrada, če je nameščena na informacijskem pultu;
- Označitev simbolov in napisov na stekleni pregradi pulta s kontrastnimi barvami;
- Označitev okenc na stekleni pregradi pulta s kontrastnimi barvami;
- Ustrezna osvetljenost prostora in površin pulta za branje in pisanje.

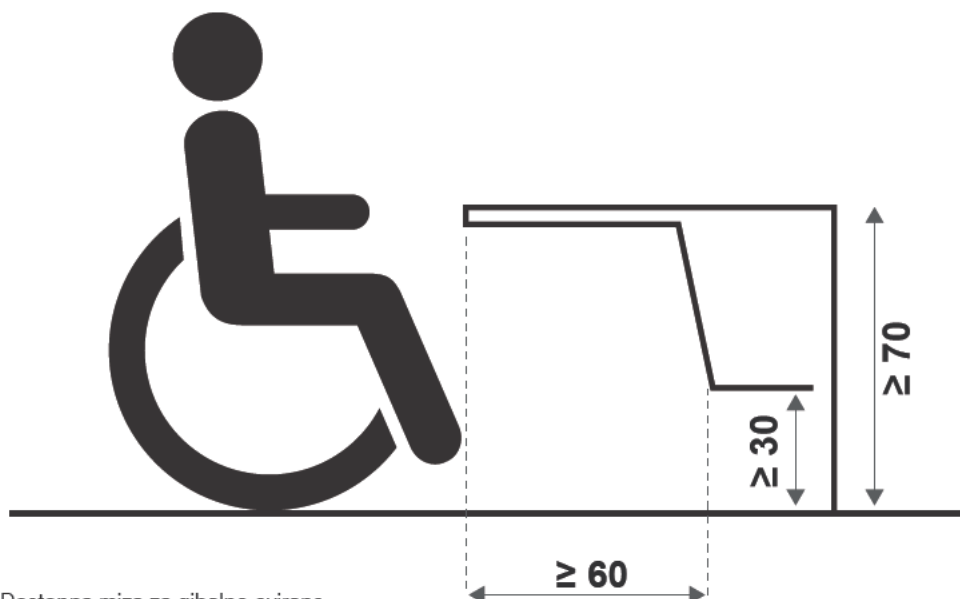
International symbol for access for persons with hearing impairment equipped with T switch (ISO 7001-PI PF 072)

International symbol for access for persons with hearing impairment (ISO 7001-PI PF 048)

International symbol for access for persons with vision impairments (ISO 7001-PI PF 051)

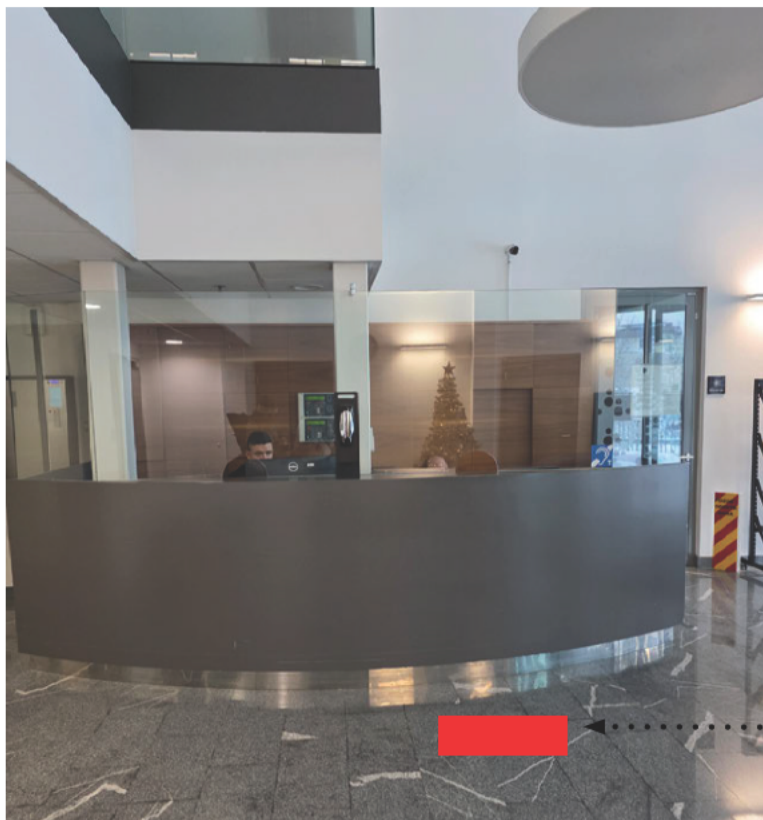
Shema: Dostopna miza za gibalno ovirane

03 NOTRANJI PROSTORI

03.1 Informacijska točka

Višina pulta je 116 cm in je previsoka. Pult zamejuje steklena površina, ki je zaradi svetlobnega odboja okolice neustrezna. Predlaga se preoblikovanje dela pulta, tako da je višina pulta na dolžini 1/3 maksimalno 800 mm in odstranitev steklene površine oziroma menjava za manj odsevno

Na dostopnem okencu je znak za slušno zanko - na sprejemni pult naj se umesti slušna zanka.

TALNO OPOZORILNO
POLJE DIM. 30X60 CM,
POZICIONIRANO V OSI
IZBRANEGA OKENCA

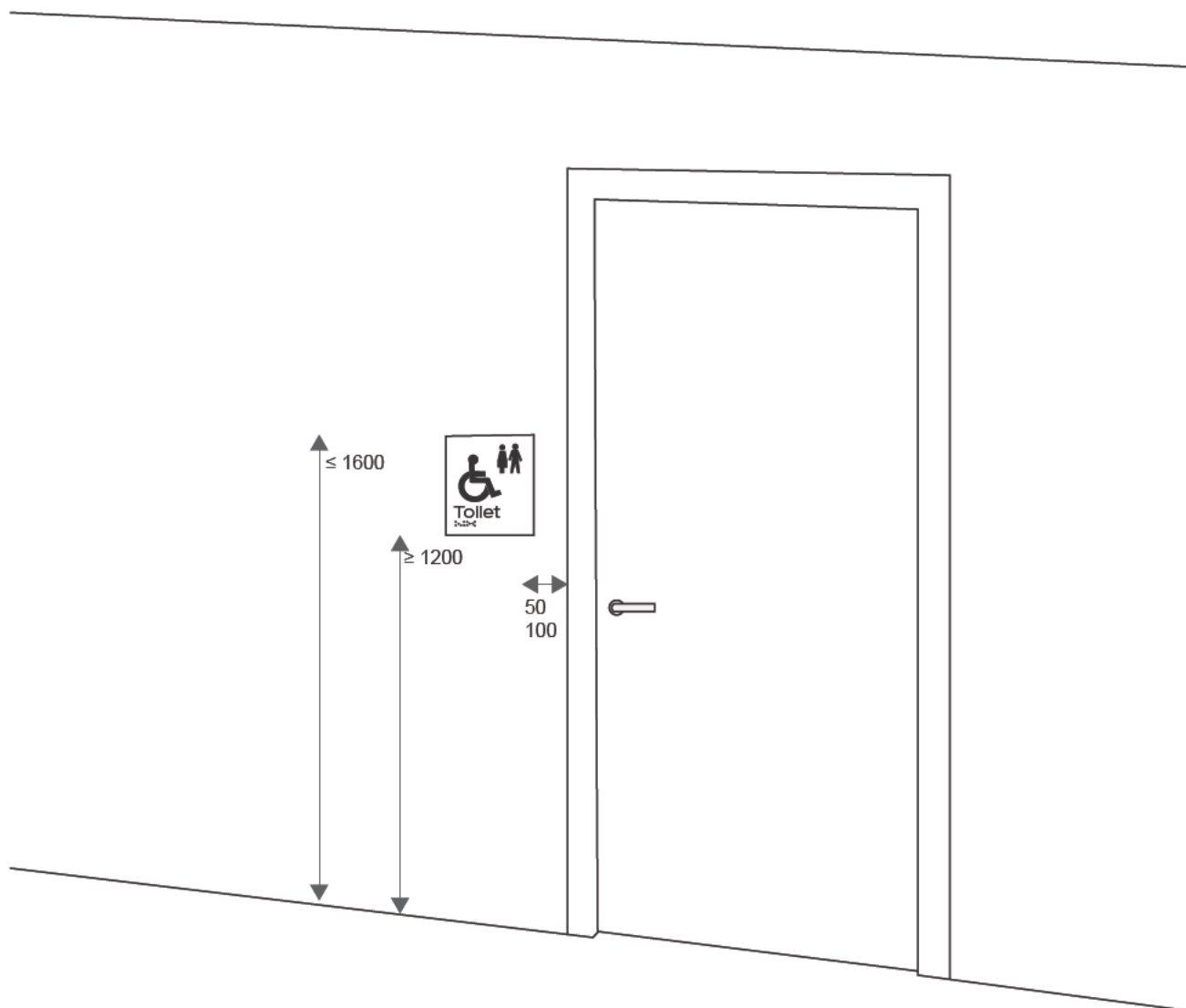
03 NOTRANJI PROSTORI

03.2 Usmerjevalni sistemi

Pri vodenju oseb z okvarami vida, pa tudi vseh drugih uporabnikov, je zelo pomemben dostopen usmerjevalni sistem. Ta mora pregledno, razumljivo in lahko berljivo podajati informacije o lokaciji pomembnejših prostorov v objektu. Pomembno je, da so označevalne in usmerjevalne table ter napisi na njih dovolj veliki, da je pisava lahko berljiva. Črke morajo biti v kontrastni barvi od podlage. Table si morajo slediti v razumljivem sosledju, da obiskovalca usmerjajo po objektu.

Najmanjša velikost berljive črke je 15 mm, z vsakim metrom razdalje naj se velikost poveča za 20–30 mm.

Oznake morajo biti umeščene na višin **skladno s standardom SIST ISO 21542** minimalno 120 cm od tal in maksimalno 150 cm od tal. Zaradi bleščanja in posledične težje berljivosti se napisi ne smejo nahajati za stekleno površino, napisi na steklenih površinah morajo biti natisnjeni na kontrastno podlago.

Shema: Tipno zaznavni znak za sanitarij

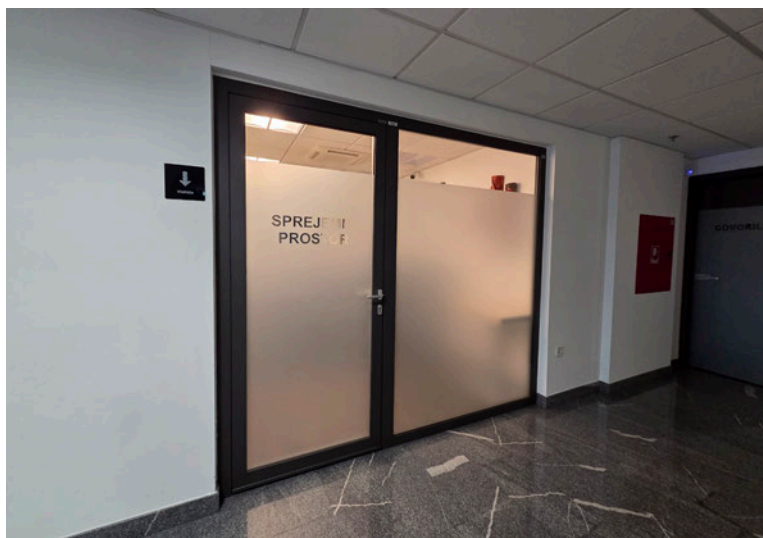
03 NOTRANJI PROSTORI

03.2 Usmerjevalni sistemi

Predlaga se izvedbo novega usmerjevalnega sistema v objektu, ki bo v skladu s standardom SIST ISO 21542.

Velikost črk uporabljenih na informativnih tablah je premajhna.

Prostori govorilnic niso označeni s tablicami, v skladu s standardom SIST ISO 21542, ker se nahajajo previsoko, velikost uporabljenih črk je premajhna.

Uporabljena velikost črk na tablah je premajhna, standard SIST ISO 21542 določa velikost črk vsaj 1,5 cm.

03 NOTRANJI PROSTORI

03.3 Talno taktilni vodilni sistem

Talni taktilni vodilni sistem (TTVS) je eden od pomembnejših ukrepov za zagotavljanje dostopnosti za slepe in slabovidne ter temelji na taktilnem in vizualnem kontrastu. Slepí se v prostoru večinoma orientirajo s pomočjo tipa in zvoka. Za slabovidne so predvsem pomembne vidne informacije, ki pa so jim dostopne le, če so izrazite (močan vizualni kontrast, veliki, ustrezno postavljeni znaki). Ljudje z okvarami vida lahko taktilne informacije pridobivajo s pomočjo bele palice ali prek stopal. Za ljudi, ki imajo nekaj ostankov vida, sta izjemnega pomena dobra razsvetljava in močan vizualni kontrast taktilnega sistema s podlago.

Talni taktilni vodilni sistem je sestavljen iz vodilnih linij in opozorilnih polj. Opozorilna polja služijo kot informacija o začetku vodenja, spremembi smeri ali koncu taktilnega sistema. Služijo tudi kot opozorilna polja pred stopnicami, ki predstavljajo potencialno nevarnost za padec.

IZIPLLOT taktilne oznake so opozorilni elementi, namenjeni izboljšanju dostopnosti za slepe in slabovidne osebe v notranjih prostorih.

Material: brizgani tehnpolimer

Barve: črna, siva, bela

Uporaba: notranji prostori

Namestitvev: samolepilni čepi na prozorni plastični pritrdilni plošči; površino je pred namestitvijo potrebno temeljito očistiti

Standard: Skladnost s standardom SIST 1186

INOX taktilne oznake so izdelane iz nerjavečega jekla AISI 316L, znanega po visoki odpornosti proti koroziji, vremenskim vplivom in soli. Primerne so za notranjo in zunanjo uporabo ter zagotavljajo trajno in estetsko rešitev za izboljšanje dostopnosti za slepe in slabovidne osebe.

Material: nerjavno jeklo AISI 316L

Način pritrditve: samolepilne ali z zatiči v predhodno izvrtane luknje

Uporaba: notranji in zunanji prostori

Standard: skladnost s SIST 1186

Dodatne lastnosti: visoka mehanska, kemična in toplotna odpornost; možnost strojnega čiščenja tal.

03 NOTRANJJI PROSTORI

03.1 Talno taktilni vodilni sistem

Standard SIS ISO 21542 predpisuje; v primeru, da je razdalja od vhoda do informacijske točke več kot 5 m, je potrebno vzpostaviti talno taktilni vodilni sistem (TTVS) za vodenje slepih in slabovidnih oseb.

Razdalja od vhodnih vrat do informacijskega pulta je večja od 5 m, zato naj se v vhodni avli vzpostavi TTVS po spodnji shemi.

Dolžina označene poti znaša 6,75 m.

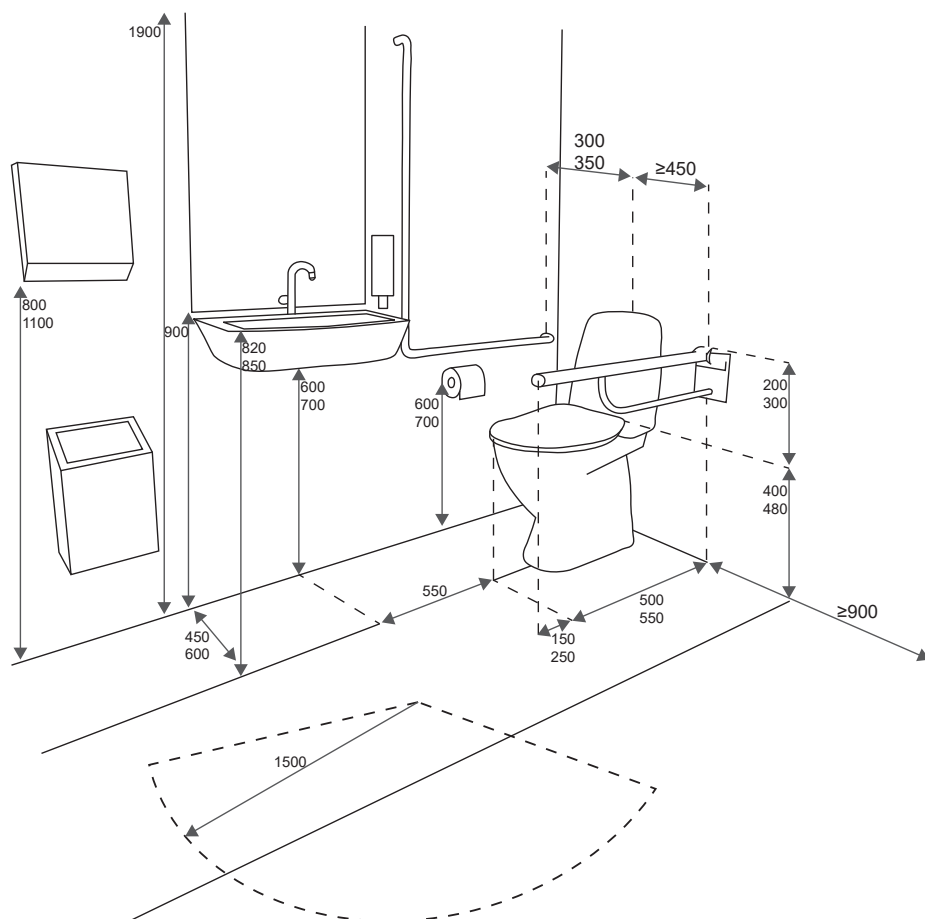
Začetek vodenja TTVS se prične z opozorilnim talnim poljem 30 x 60 cm, ki ga lahko nadomesti predpražnik v osi vhodnih vrat. Razdalja TTVS znaša 2,7 m, nato se v zavoju namesti opozorilno polje in nato vodi 2,5 m osno pravokotno do okenca.

Pred označenim okencem se osno umesti opozorilno polje dimenzij 30 x 60 cm, z odmikom 10 cm.

03 NOTRANJI PROSTORI

03.4 Sanitarni prostori

- Vsaj en prilagojen sanitarni prostor z ustrezno označitvijo poti in vrat z mednarodnim simbolom;
- Neovirana pot do sanitarnega prostora (ustreznost vseh vrat in predprostorov);
- Priporočena širina vrat 850 mm, vendar ne manj kot 800 mm;
- Nedrseča tla;
- Vrata se odpirajo navzven iz prostora;
- Vrata so dovolj lahka in imajo oprijemljivo kljuko;
- Sistem za zaklepanje vrat z notranje strani;
- Vodoravni ročaj na notranji strani vrat na višini 700 mm za lažje zapiranje;
- Dovolj velik sanitarni prostor za manevriranje z invalidskim vozičkom (minimalna širina 1700 mm in globina 2200 mm, če gre za kotni sanitarni prostor);
- Sanitarna školjka mora biti na obeh straneh opremljena s premičnim konzolnim držalom za roke (na eni strani je držalo lahko nepremično oziroma pritrjeno na zid);
- Sanitarna školjka na višini med 400 in 480 mm;
- Prazen prostor ob vsaj eni strani sanitarne školjke s širino 1200 mm, vendar ne manj kot 900 mm;
- Konzolni umivalnik na višini od 750 do 850 mm od tal;
- Neoviran prostor pod umivalnikom;
- Sanitarna oprema na primerni višini in primerno oddaljena;
- Nagibno ogledalo s spodnjim robom na višini največ 900 mm od tal;
- Obešalnik na višini od 1050 do 1400 mm od tal;
- Dobro osvetljen prostor (minimalna osvetljenost ob umivalniku 200 luksov);
- Priporočeno avtomatsko prižiganje in ugašanje luči;
- Alarmna naprava za dvosmerno sporazumevanje, ki omogoča klic na pomoč in je povezana z varnostnim osebjem.

03 NOTRANJI PROSTORI

03.4 Sanitarni prostori

V obeh objektih se v pritličju nahaja sanitarni prostor za osebe z gibalnimi oviranostmi. Prostora sta uporabljena deloma kot utility, s tem je onemogočene ali otežena uporaba osebam z invalidskim vozičkom. Sanitarni prostori v objektu imajo določene pomanjkljivosti z vidika dostopnosti. Več pripomočkov ni nameščenih na ustreznih višinah ali mestih, kar onemogoča nemoteno uporabo osebam z gibalnimi oviranostmi.

V sanitarijah je potrebno zagotoviti požarni alarm in vidno obveščanje (npr. svetlobno utripanje).

Sanitarije S3

- Vrata se odpirajo navznoter, kar ni ustrezno
- Wc pokrov školjke ni skladna s standardom - potrebno ga je zamenjati z neprekinjenim sedalom
- Fiksno držalo ob WC školjki ni ustrezno, saj mora biti orientirano vertikalno v višini do 190 cm
- Koš za smeti ni ustrezen - odstrani naj se pokrov
- Dodati je potrebno vrstico za sprožitev alarma

Sanitarije S4

- Vrata se odpirajo navznoter, kar ni ustrezno
- Wc školjka ni skladna s standardom - potrebno jo je menjati za školjko, ki bo s sprednjim robom 65 cm oddaljena od zadnje stene, z neprekinim sediščnim delom,
- Fiksno držalo ob WC školjki ni ustrezno, saj mora biti orientirano vertikalno v višini do 190 cm
- Koš za smeti ni ustrezen - odstrani naj se pokrov
- Dodati je potrebno vrstico za sprožitev alarma
- Stroji onemogočajo manevriranje osebam na invalidskem vozičku

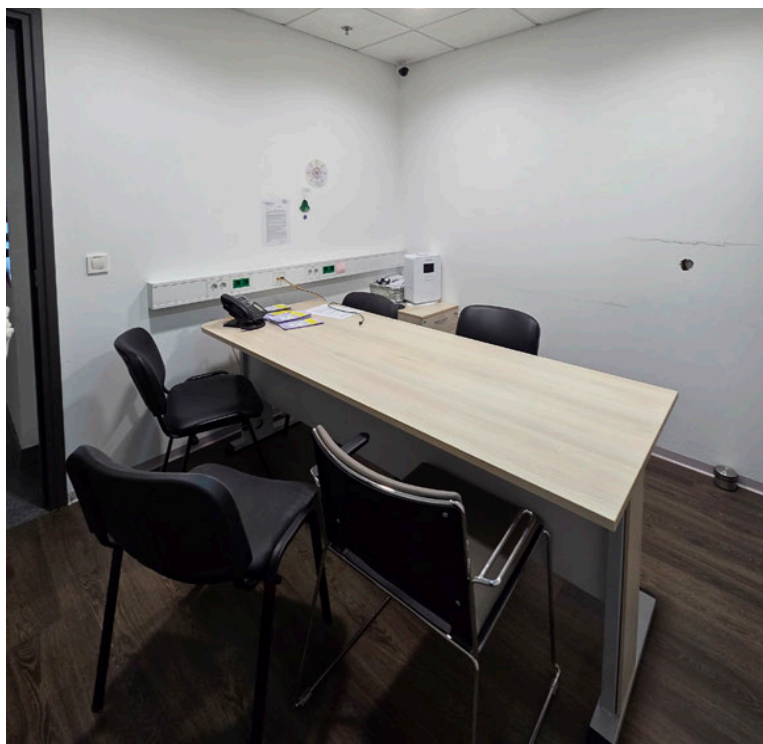
Predlaga se uvedbo dodatnih sanitarij za zaposlene osebe z oviranostmi v nadstropjih.

03 NOTRANJI PROSTORI

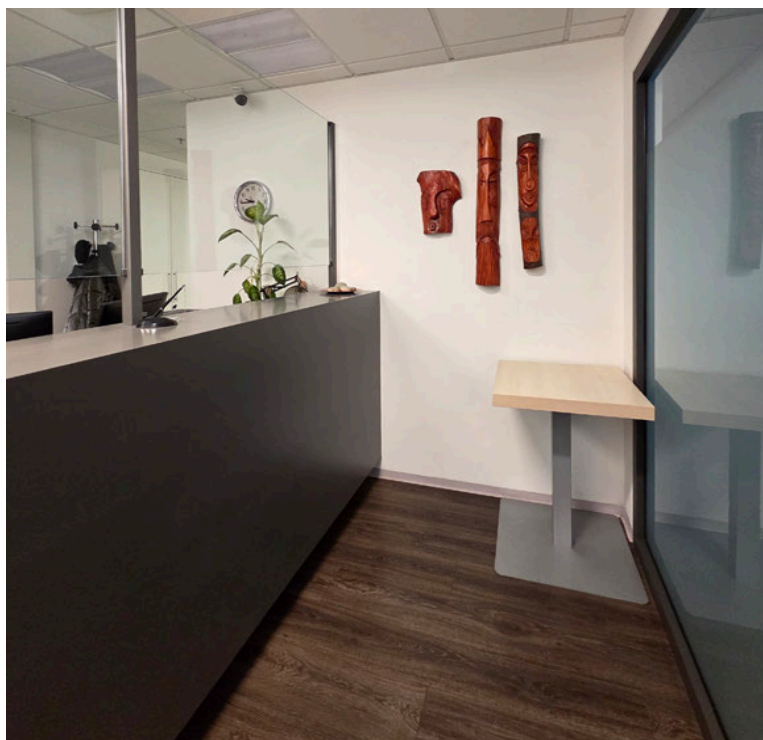
03.5 Dodatni ukrepi

Javno dostopni prostori so predvidoma v pritličju, v ostale prostore se dostopa preko kartice, ki jo posedujejo pooblašene osebe oziroma v spremstvu pooblašene osebe.

Za spodnje prostore se zagotovi prenosno slušno zanko.

V pritličju se nahajajo prostori govorilnic, namenjena sestankom z obiskovalci. Govorilnica številka 3 ustreza zahtevam standarda za dostopnost osebam z gibalno oviranostjo, zato naj se jo ustrezno označi kot dostopno.

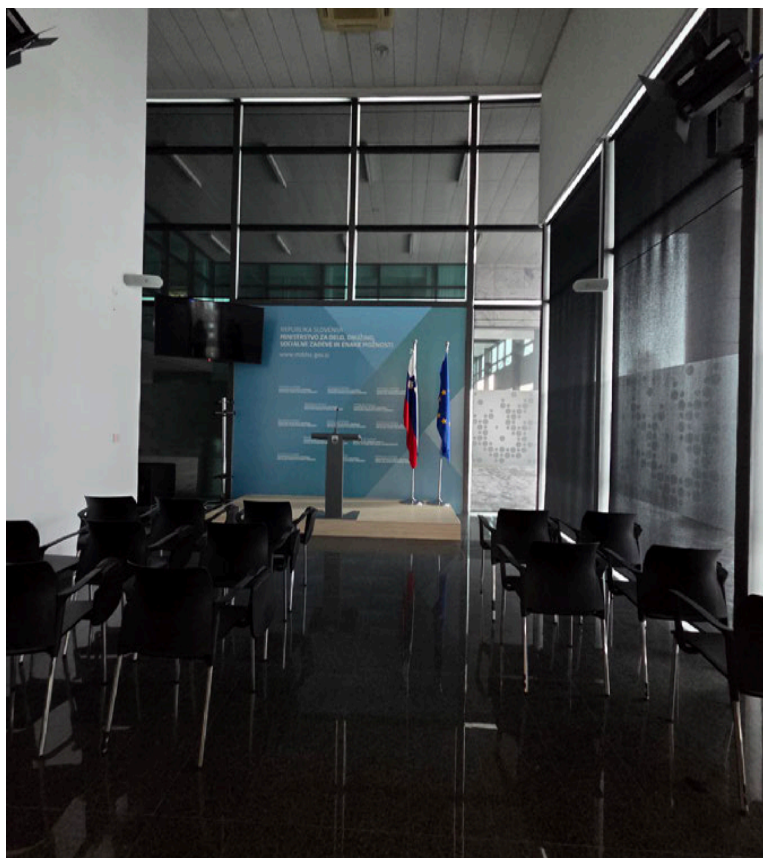
Sprejemni prostor je opremljen s previsokim pultom in ne nudi dovolj prostora za obrat na vozičku, zato ni dostopen osebam, ki uporabljajo voziček.

Prostor naj se opremi s slušno zanko.

03 NOTRANJI PROSTORI

03.5 Dodatni ukrepi

V pritličju sta direktno dostopna iz vhodne avle spodnja prostora - novinarska soba in sejna soba.

V novinarskem prostoru se predlaga, da se uredi slušno zanko. Velikost sobe je cca 48 m².

Za večjo sejno sobo velikosti 85 m² se predlaga fiksno slušno zanko.

03 NOTRANJI PROSTORI

03.5 Dodatni ukrepi

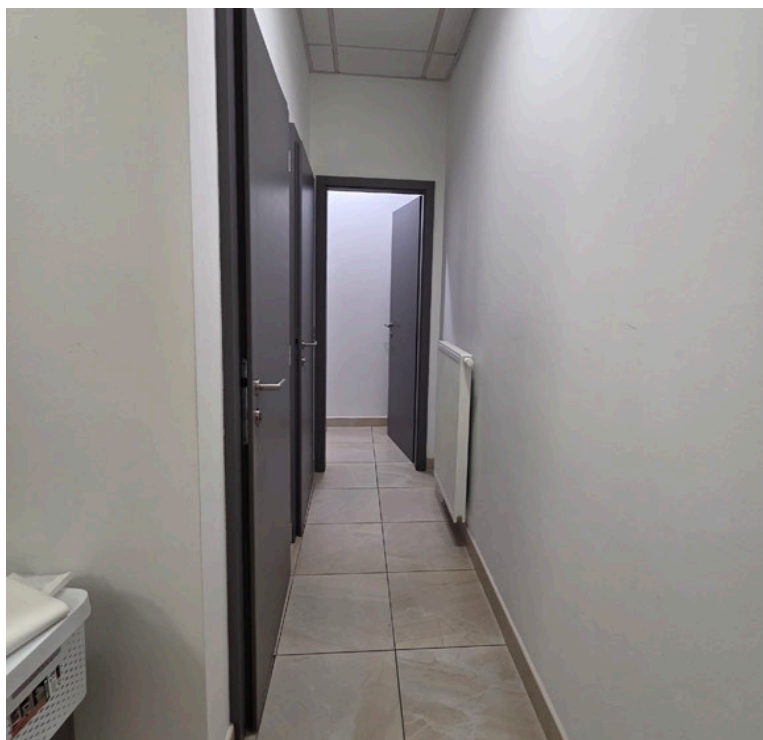
Priporoča se zagotovitev ene slušne zanke na vsako nadstropje, kjer so sejne sobe.

Zagotovitev kontrastnih kljuk na vseh vratih. Ukinitev oziroma kalibracija samozapiral vrat, ki so pretežka za uporabnike z gibalnimi oviranostmi oziroma menjava za avtomatska vrata. Steklene površine na prehodih potrebujejo polepitev s kontrastnimi trakovi.

Vrata v pritličju, ki vodijo do komunikacijskega jaška in stranišča za gibalno ovirane imajo samozapiralo in so pretežka za odpiranje za gibalno ovirane osebe.

V nekaterih nadstropjih vratnega krila ni mogoče povsem odpreti, v takih primerih ni zadostne širine prehoda. Standard SIST ISO 21542 predpisuje minimalno širino prehoda 800 mm.

Vrata v sanitarijah v celotnem objektu se morajo zaradi varnosti odpirati navzven.

03 POPIS UKREPOV

Dunajski kristali S3 in S4		priporočeni ukrepi	predpisani ukrepi
Dostop do objekta	Parkirna mesta	Pobuda upravljalcu za izris novih talnih označb parkirnih mest, ki bodo na voljo javnosti in ureditev pasu za pešce do izhoda iz garaže, ter ureditev obstoječih PM skladno s standardom ter dodati horizontalne označitve.	
	Vhodna točka	Pobuda na občino in upravljalca za izvedbo in vključitev v strateški načrt dostopnosti in vzpostavitev TTVS.	- Urnik v braillovi pisavi in latinici - 1 x NALEPKA na levo stran vrat (svetlo ozadje, črne pike) LEŽEČ FORMAT (imena ministerstev in odpiralni čas objekta) - 1x nalepka za slušno zanko (ISO 7001-PI PF 048)) - 60 tm označbe stekel s kontrastnimi trakovi na dveh višinah, + 8x nalepka puščica - 1x Zunanje črno opozorilno polje - 60 x 90 cm - 4x klančina za pragove pri vseh S3 in S4 v garaži objekta
	Evakuacija gibalno oviranih oseb	Pobuda na upravljalca garaže za ureditev motornih evakuacijskih stolov	- 14x evakuacijski znak - 10x evakuacijski stol
Vertikalne komunikacije	Klančine in stopnice v garaži ter zunanje	Pobuda upravljalcu za ureditev zunanjih dostopnih klančin in stopnic skladno s standardom: - namestitve ustreznih obojestranskih oprijemal - protizdrsni kontrastni trakovi	
	Stopnice - notranje		- 98,8 m, protizdrsnega kontrastnega traku, širina 5 cm, barva bela - Obojestranska oprijemala v naklonu v skupni dolžini 130 m.
	Dvigalo	Ob prenovi dvigala naj se upošteva, da mora biti oprijemalo zvezno in se nahajati ob kontrolnih tipkah dvigala.	- 10x talno opozorilno polje dim 60 x 30 cm, inox - Kalibracija dvigala

Vsi zgornji ukrepi so skladni s standardi;

- SIST ISO 21542 - Gradnja stavb
- Dostopnost in uporabnost grajenega okolja
- SIST 1186 - Talni taktilni vodilni sistem za slepe in slabovidne
- Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP)

Vsi ukrepi morajo biti pred izvedbo usklajeni z odgovorno osebo Zavoda za kulturno dediščino Slovenije.

03 POPIS UKREPOV

Dunajski kristali S3 in S4		priporočeni ukrepi	predpisani ukrepi
Notranji prostori	Informacijska točka		- 1x prenosna slušna zanka za recepcijo - Znižanje pulta - Odstranitev steklene površine oziroma menjava za manj odsevno
	Usmerjevalni sistem	Vzpostavitev novega usmerjevalnega sistema skladnega s standardom	
	Talno taktilni vodilni sistem		-Vodilne linije 5,2 m, (npr. inox R=13) - Opozorilna polja 2x (0,6 m2, npr. inox)
	Sanitarni prostori	Zagotovitev izdelave dodatnih sanitarnih prostorov v nadstropjih v skladu s standardom SIST ISO 21542	- 2x odpiranje vrat vseh sanitarij navzven - 2x odstranitev ovir (stroji, škatle ipd.) - 2x menjava oprijemala za vertikalno oprijemalo - 1x WC školjka - 2x WC deska
	Dodatni ukrepi	- 1x slušna zanka na nadstropje, kjer so sejne sobe. - Zagotovitev kontrastnih kljuk na vseh vratih. - Polepitev steklenih površin s kontrastnimi trakovi. - Ukinitev samozapiral vrat, ki so pretežka oziroma menjava za avtomatska vrata. - Tablice v Braillovi pisavi ali zagotovitev spremstva.	- 1x prenosna slušna zanka za govorilnice v pritličju - 1x prenosna slušna zanka za sejne sobe v pritličju - Fiksna slušna zanka v novinarskem prostoru p = 48 m2 - Fiksna slušna zanka za večjo sejno sobo p = 85 m2

Vsi zgornji ukrepi so skladni s standardi;

- SIST ISO 21542 - Gradnja stavb
- Dostopnost in uporabnost grajenega okolja
- SIST 1186 - Talni taktilni vodilni sistem za slepe in slabovidne
- Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP)

Vsi ukrepi morajo biti pred izvedbo usklajeni z odgovorno osebo Zavoda za kulturno dediščino Slovenije.